

SÈRIE 3**Primera part [6 punts en total]****Exercici 1 [3 punts]**

Ernst Ludwig Kirchner. *Berliner Straßenszene* («Escena d'un carrer de Berlín») (1913).

ES VALORA: ▪ Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge mitjançant comparacions.
 ▪ Memòria visual pel que fa als trets distintius dels moviments artístics.
 ▪ Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
 ▪ Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació a una argumentació crítica.
 ▪ L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

1.1 [1 punt]. Cinc característiques formals [5 x 0,2 c/u].

Moviment expressionista: Die Brücke ('El Pont').

Vocabulari estètic molt simplificat, formes reduïdes a l'essencial, cossos deformats i espais sense perspectiva. Colors saturats pintats superficialment i amb contrastos complementaris que permeten que la lluminositat dels colors es reforci mútuament aconseguint un color estrident. Obres pintades amb un pinzell gruixut i traç vigorós, com si estiguessin tallats en fusta; traços caòtics i angulosos que reforcen l'expressió, es vol representar el que no es pot veure sinó sentir-se.

1.2 [1 punt]. Context sociocultural [4 x 0,25 c/u].

El segle XX es va iniciar amb l'eufòria dels grans descobriments. La cara oculta de la modernització (alienació, aïllament i massificació) es va fer palesa, especialment a les metròpolis. Va esclatar la revolució a Rússia. Va començar la Primera Guerra Mundial. Els artistes es van rebel·lar contra les regles acadèmiques vàlides fins al moment. El pinzell nerviós representa les pulsacions de la metròpoli, els vianants caminen amuntegats per un carrer sense fons, molt a prop de l'espectador, però el fred color blau els allunya. El quadre trasllada a l'idioma pictòric una vitalitat i un ritme vibrants, i a la vegada una opressió freda.

1.3 [1 punt]. S'atorga 1 punt per situar tres dels fets [3 x 0,33 punts c/u] mencionats a la resposta, o tres altres fets de l'inici del segle XX, sempre que estiguin vinculats a l'argumentació escrita. Exemples de fets que podríem trobar a la resposta:

1905. Primera Revolució Russa.

1905. Es forma a Dresden el grup expressionista Die Brücke ('El Pont').

1905. Sigmund Freud publica *Teoria de la sexualitat*.

1907. Les dones exerceixen el dret a vot per primera vegada a Finlàndia (llavors, Imperi Rus).

1907. Picasso pinta *Les senyoretes del carrer d'Avinyó* (*Les demoiselles d'Avignon*).

1907. Auguste Lumière inventa la fotografia en color.

1908. Producció en cadena de l'automòbil Ford T.

1909. Sistema musical atonal. Arnold Schönberg compon *Das Buch der hängenden Gärten* ('El llibre dels jardins penjats').

1910. Coco Chanel crea l'empresa *Chanel Modes*.

1911-1913. A Munic es forma el grup *Der Blaue Reiter* ('El Genet Blau').

1913. Umberto Boccioni crea l'escultura *Formes úniques de continuïtat en l'espai*. Futurisme.

1914. Comença la Primera Guerra Mundial, que dura fins al 1918.

1915. Albert Einstein va presentar la formulació definitiva de la seva teoria de la relativitat general.

1916-1918. Proclamació de la república de Weimar.

1919. Es funda la Bauhaus.

1920. Mussolini marxa sobre Roma.

1920. *El gabinet del Dr. Caligari*, dirigida per Robert Wiene / 1927. *Metropolis* dirigida per Fritz Lang.

1923. Hitler marxa sobre la Feldherrnhalle de Munic.

Exercici 2 [3 punts]

Camille Pissarro. *Le Grand Noyer et le Pré* («La gran noguera i el prat») (1890) / *Hyde Park* (1890).

ES VALORA:

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins a l'actualitat.
- Memòria visual pel que fa als trets fonamentals de l'impressionisme.
- Identificar els autors i contextualitzar les seves aportacions en l'entorn social.
- Analitzar i interpretar les diverses formes d'expressió artística de diferents èpoques.
- Usar la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

2.1 [1,5 punts]. 0,5 per cada concepte sobre la pinzellada impressionista.

El vidre desdibuixa els contorns del que s'observa i així aconsegueix crear la impressió d'un instant fugaç de brisa. Els pintors impressionistes es van adonar que la llum clara del dia pot absorbir el color i la forma de les coses fent-ne desaparèixer els contorns. Volien aconseguir una representació similar a la forma natural de veure les coses que, a certa distància, ja no es presenten detallades, sinó confuses i borroses, i que la nostra percepció visual s'encarrega de reconstruir.

2.2 [1,5 punts]. 0,5 per cada aportació del moviment impressionista.

Per representar la realitat, els impressionistes:

- Renunciaven a la jerarquia acadèmica que prioritzava el «quadre d'història» i es dedicaven a pintar paisatges, retrats, bodegons.
- Els impressionistes abandonen l'estudi, pinten a l'aire lliure i se submergeixen a la ciutat per retratar-ne els diferents aspectes.
- Temes inspirats en la vida quotidiana, renuncien al simbolisme i van contra les tradicions clàssiques i els cànons de l'acadèmia.
- Seduïts per la instantaneïtat de la fotografia, per ells la percepció d'allò que és imminent era una premissa important.
- Es concentraven en els valors cromàtics i en la seva distribució, així com en la materialització de la forma i el joc entre llums i ombres.
- Treballaven amb velocitat per capturar els efímers efectes lluminosos.
- No barrejaven els colors a la paleta, la proximitat de les pinzellades d'un sol color creava la sensació òptica de la barreja.

- Per primera vegada es posen en joc coneixements de la psicologia de la percepció: les taques de color dissoltes dels quadres impressionistes concorden amb els esquemes visuals del món que tenim i així es converteixen en una imatge reconeixible.

- No es tindrà en compte la resposta «sí» o «no» sobre si els vidres aconsegueixen l'efecte impressionista o no; el que es valora és l'opinió crítica i els fonaments de l'argumentació a través dels seus trets fonamentals.
- Es valorarà la voluntat de combinar grafismes i/o microdibuixos amb el text per desenvolupar la proposta.

Segona part. Opció A**Exercici 3.** [4 punts]

Roy Lichtenstein. *Head with Blue Shadow* («Cap amb ombra blava»), 1965.

Andy Warhol. *Blue Marilyn* («Marilyn blava»), 1962.

ES VALORA: **3.1** *Pop art* [0,5 punts]

3.2 Coherència de l'obra o l'autor triats amb la proposta [0,5 punts]

3.3 [3 punts en total, 0,5 c/u]

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins a l'actualitat.
 - Identificar i contextualitzar els autors a través dels trets fonamentals del *pop art*.
 - Interpretar les creacions de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Interès per l'art i capacitat de gaudir-ne, així com criteri estètic propi a l'hora d'analitzar l'encàrrec.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i la recepció de l'obra cultural.
- L'ús de terminologia adequada a l'estètica de la perspectiva, croquis o guió gràfic.

Segona part. Opció B**Exercici 3.** [4 punts]

Extracte del manifest escrit per André Breton l'any 1924.

Per quina raó no he d'atorgar al somni allò que de vegades negu a la realitat, aquest valor de certesa que, en el temps en què es produeix, no queda subjecte al meu escepticisme? [...]

L'esperit de l'home que somia queda plenament satisfet amb el que somia. L'angoixant incògnita de la possibilitat deixa de formular-se. Mata, vola més de pressa, estima com vulguis. I si mors, per ventura no tens la certesa de despertar entre els morts? Deixa't portar, els esdeveniments no toleren que els difereixis. No tens nom. Tot és d'una facilitat preciosa. [...]

Automatisme psíquic pur per mitjà del qual s'intenta expressar verbalment, per escrit o de qualsevol altra manera, el funcionament real del pensament. És un dictat del pensament, sense la intervenció reguladora de la raó, aliè a tota preocupació estètica o moral.

ES VALORA: **3.1** Surrealisme [0,5 punts].

3.2 Coherència de l'autor triat amb les paraules clau [0,5 punts].

3.3 [3 punts en total, 0,5 c/u]

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins a l'actualitat.
- Identificar i contextualitzar l'autor a través dels trets fonamentals del surrealisme.
- Interpretar el text de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Interès per l'art i capacitat de gaudir-ne, així com criteri estètic propi a l'hora d'analitzar el text.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i la recepció de l'obra cultural.
- L'ús de terminologia adequada al tipus de font documental i manifestació cultural.

OBSERVACIÓ: es valoraran les correspondències sensorials i estructurals de la creació respecte de les imatges donades tant a l'opció A com al text de l'opció B. L'erudició respecte de dades lingüístiques o gràfiques quedarà en un segon terme, perquè el que es valorarà en primer terme és l'opinió crítica i els fonaments de l'argumentació a través dels trets fonamentals del moviment artístic que s'hagi identificat.

Segona part. Opció C

Exercici 3. [4 punts]

A

B

C

D

3.1 Imatge C: *L'habitació vermella* / Henri Matisse. [0,5 punts]

3.2 [0,5 punts]

D (1863)

C (1908)

B (1929)

A (1933)

3.3 [1 punt en total, 0,5 c/u]

A CUBISME / *El profeta*, Pau Gargallo.

D ESCANDALOSA i INDIGNA / *Le déjeuner sur l'herbe* o *El dinar campestre* de Manet.

3.4 [2 punts: cronologia (0,20) + context històric i cultural (mínim 4 x 0,45 c/u = 1,80)]

1863 (admetem últim terç o meitat del segle XIX) ◦ França es troba en el Segon Imperi, dirigida per

Napoleó III. ◦ Posteriorment va venir la Tercera República i la Segona Revolució Industrial amb avenços com l'electricitat i canvis sociològics com la societat de l'oci (salons i cabarets). ◦ L'autor va viatjar a Espanya on va conèixer l'obra de Velázquez i Goya. ◦ Manet va ser precursor dels impressionistes.

1908 (admetem inici del segle XX) ◦ Primeres avantguardes, període convuls per la rivalitat colonial

entre potències europees, Primera Guerra Mundial, Revolució Russa, naixement del nazisme i el feixisme. ◦ Els artistes busquen elements nous i provocadors com a reacció a les injustícies socials. ◦ L'art busca expressar les vivències interiors de l'artista. ◦ Els fauvistes declaren que la forma i el color tenen un valor propi com a mitjans d'expressió i comunicació, independent del model al qual representen.

1929 (admetem primer terç del segle XX) ◦ L'any 1918 Alemanya perd la guerra i presenta aquest

pavelló a l'Exposició Universal de Barcelona del 1929 per donar-se a conèixer al món com un país pacífic dedicat al comerç. ◦ El 1918 es funda la Bauhaus. ◦ L'arquitectura prioritza la funcionalitat sobre l'ornamentació. Importància de la indústria. ◦ El racionalisme es caracteritza per la simplicitat de formes, els volums elementals i la lògica constructiva. Influència del neoplasticisme, suprematisme i l'abstracció.

1933 (admetem segon terç del segle XX) ◦ Moment de molts conflictes socials. Segona República

Espanyola. Període d'entreguerres en l'àmbit europeu. Nazisme a Alemanya, feixisme a Itàlia i estalinisme a l'URSS. ◦ Racionalisme arquitectònic enfrontat al monumentalisme propagandístic. ◦ Superació del crac de la borsa de Nova York de l'any 1929. ◦ Exposició Universal de l'any 1929. Segon gran desenvolupament urbà de Barcelona.